

Õiguskantsler

Prefekt Tarmo Kohv
Politsei- ja Piirivalveamet
Lõuna prefektuur
louna@politsei.ee

Teie nr

Meie 18.05.2016 nr 7-7/160579/1602179

Kontrollkäik Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri Valga ja Võru politseijaoskondade arestikambritesse

Austatud härra prefekt

17.03.2016 toimus õiguskantsleri nõunike etteteatamata kontrollkäik Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) Lõuna prefektuuri Valga ja Võru politseijaoskondade arestikambritesse (edaspidi vastavalt Valga ja Võru arestikamber).

Värskes õhus viibimine

Võru ega Valga arestikambris ei ole jalutushoovi, mis võimaldaks kinni peetavatel isikutel viibida värskes õhus. Mõlemas hoones on avatava aknaga kamber, milles lubatakse kinni peetaval isikul igal päeval üks tund viibida. Samal viisil on värskes õhus viibimine lahendatud [PPA Lõuna prefektuuri Jõgeva politseijaoskonna arestikambris](#) ning [PPA Lääne prefektuuri Kuressaare arestikambris](#). Valga arestikamber paikneb vanas hoones, ent nagu ka Jõgeva ja Kuressaare hooned, on Võru politseihoone uus ehitis.

[PPA Lõuna prefektuuri korrakaitsebüroo arestimaja Jõgeva ja Tartu arestikambrite kontrollkäigu kokkuvõttes](#) ning [PPA Lääne prefektuuri Haapsalu ja Kuressaare politseijaoskondade arestikambrite kontrollkäigu kokkuvõttes](#) analüüsis õiguskantsler põhjalikult arestimaja jalutushoovi küsimust. Õiguskantsler leidis, et kinni peetava isiku õigus viibida värskes õhus ei ole tagatud, kui ta paigutatakse jalutuskäigu ajaks vaid avatud aknaga kambrisse. Samadele argumentidele tuginedes ei ole seaduses ette nähtud õigus värskes õhus viibida tagatud ka Võru ja Valga arestikambrites.

Õiguskantsler on varasemalt tunnustanud politseid selle eest, et vanades politseihoonetes asuvates arestikambrites on jalutushoovi puudumist proovitud kompenseerida nn jalutuskambri rajamisega. Seda saab pidada ajutiseks lahenduseks amortiseerunud hoonete kontekstis, mis ei korva jalutushoovi puudumist ega kõrvalda vajadust jalutushoovita arestikambrite juurde see rajada. Seetõttu ei saa aktsepteerida vastvalminud politseihoones jalutushoovi puudumist.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Jalutushoovi puudumine Valga ja Võru arestikambrites on kehtiva õigusega vastuolus ega taga kinni peetavale isikule õigusnormidest tuleneva eesmärgiga värskes õhus viibimist. Palun Politsei- ja Piirivalveameti arvamust selle kohta, millistel kaalutlustel ei planeeritud Võru politseihoonesse kinnipeetutele jalutushoovi.

Lisaks palun Politsei- ja Piirivalveameti seisukohta, kas ja millised on võimalused jalutushoovide rajamiseks Valga ja Võru politseihoonete juurde.

Olmetingimused Valga arestikambris

Valga arestikambri olmetingimused on võrreldes paljude uute või remonditud politseihoonete tingimustega kehvad. Kambrite siseviimistlus vajab värskendamist ja sisustus uuendamist ning täiendamist. Valga arestikambri tingimusi on käsitletud õiguskantsleri [2011. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#) ja [2014. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#). Neis toodud argumentid on asjakohased ka praegu ning üle kordamist ei vaja. Palun jätkata Valga kambri olmetingimuste parandamist ning arvestada isikute kambritesse paigutamisel konkreetsete kambrite olmetingimusi – st paigutada (ja eriti pikemaks ajaks) isikuid eeskätt paremas seisus ja aknaga kambritesse.

Videovalve Võru arestikambris

Võru arestikambri paljudes kambrites on ööpäevaringne videovalve. Õiguskantsler on mitmel juhul leidnud, et erandita kõikide kinni peetavate isikute või patsientide ööpäevaringne videovalve nende vahetus kasutuses olevates ruumides (kambrid, palatid) ei ole kooskõlas kinnipeetavate kohtlemise standarditega.

Tallinna Vanglale 30.01.2013 tehtud soovitus nr 7-4/121384/1300443 on analüüsitud kinni peetavate isikute videovalve küsimust. Videovalve kasutamine peab olema proportsionaalne riivatavate põhiõigustega ning nt kinni peetava isiku tualeti kasutamise jälgimiseks peab olema mõjuv ning tungiv põhjus (koopia soovitusest lisatud käesolevale kirjale).

Ka 10.04.2014 kontrollkäigu järel [SA Tartu Ülikooli Kliinikum psühhiaatrikliinikusse](#) soovitas õiguskantsler igal konkreetsel juhul kaaluda videovalve kohaldamise vajalikkust palatis. Samasisulisi soovitusi on tehtud [SA Pärnu Haigla psühhiaatrikliinikule](#) ning [Tartu Vanglale](#).

Videovalve rakendamine isiku kambris peab olema igal üksikul juhul kaalutud otsus. Palun edaspidi Võru arestikambris kinni peetavate isikute üle videovalve kohaldamise vajalikkust ning ulatust otsustada iga inimese puhul eraldi ning videovalvet rakendada vaid siis, kui see on möödapääsmatult vajalik (nt isiku terviseseisundist tulenevalt).

Aegunud ravimid

Valga arestikambris leidis kontrollkäigu ajal mitmeid aegunud käsimüügiravimeid. Need tuleks võimalike segaduste vältimiseks nõuetekohaselt hävitada.¹ Sellele juhtisid õiguskantsleri nõunikud koheselt ka kontrollkäigul tähelepanu. Palun Valga arestikambri ametnikel aegunud ravimid hävitada ja ka tulevikus jälgida, et realiseerimiskuupäeva ületanud ravimid saaksid nõuetekohaselt hävitatud.

¹ Kõlblmatute ravimite kohta vt ravimiseaduse §-d 35 ja 36 ning hävitamise kohta juhendmaterjali: <http://www.sam.ee/ravimite-havitamine>.

Kinni peetava isiku õigusi ja kohustusi käsitlev dokument

Kinni peetavate isikute isiklike toimikutega tutvumisel suuri ja põhimõttelisi eksimusi ei tuvastatud. Sarnaselt [PPA Lääne Prefektuuri korrakaitsebüroo arestimaja Kuressaare kambri 2012. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#) ja [PPA Lääne Prefektuuri korrakaitsebüroo arestimaja Pärnu kambri 2012. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#) tuvastatuga, selgus ka Valga arestikambris, et ühel juhul oli kinni peetava isiku isiklikku toimikusse lisatud kinni peetava isiku õigusi ja kohustusi loetlev dokument (n-ö õiguste lühipakett).

Kuressaare ja Pärnu arestikambrite kontrollkäikude kokkuvõtetes soovitas õiguskantsler PPA Lääne Prefektuuril anda kinni peetavale isikule tema õigusi ja kohustusi tutvustav materjal kambrisse kaasa, mitte lisada seda isiklikku toimikusse. Toimikus peab kajastuma teave õiguste ja kohustuste tutvustamise fakti kohta.

Palun ka Valga arestikambris anda kinni peetavatele isikutele tema õigusi ja kohustusi kirjeldav materjal kambrisse kaasa ning mitte lisada seda isiklikku toimikusse.

Teie seisukoht soovitude täitmise kohta on oodatud hiljemalt **16.06.2016**.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Politsei- ja Piirivalveamet (ppa@politsei.ee)

Lisa: soovitus nr 7-4/121384/1300443, 12 lehel, 1 eks

Indrek-Ivar Määrits 693 8406
Indrek-Ivar.Maarits@oiguskantsler.ee